

OBSAH

Úvodem	9
1/ DĚJINY SPISOVNÉ ČEŠTINY	
1.1 Před vznikem spisovného jazyka	13
1.1.1 Velkomoravská říše	13
1.1.2 Staroslověnština a česká církevní slovanština	14
1.2 Počátky spisovného jazyka	16
1.2.1 Glossy a první souvislé texty	16
1.2.2 Skladby náboženského obsahu	17
1.2.3 Právní a odborná terminologie	18
1.2.4 Situace češtiny na přelomu 13. a 14. stol.	19
1.2.5 Syntax češtiny na přelomu 13. a 14. stol.	19
1.2.6 Stylová diferenciacie češtiny ve 14. stol.	21
1.2.7 Čeština za vlády Karla IV.	23
1.3 Od husitských válek do Bílé hory	26
1.3.1 Mistr Jan Hus	26
1.3.2 Demokratické jazyka za husitských válek	26
1.3.3 Rozvoj odborného a právního stylu	28
1.3.4 Situace češtiny od 15. stol.	29
1.3.5 Humanistické snahy o kultivaci češtiny	30
1.3.6 Jazyk Bible kralické	30
1.3.7 Situace češtiny v době předbělohorské	31
1.4 Pobělohorské období	33
1.4.1 Čeština v exulantské literatuře	33
1.4.2 Situace češtiny v českých zemích	34
1.4.3 Proměny funkčního uplatnění češtiny	34
1.4.4 Čeština jako spisovný jazyk na Slovensku	36
1.4.5 Nářeční diferenciacie češtiny	36

1.5	Národní obrození	37
1.5.1	Cíle českého jazykového obrození	37
1.5.2	Josef Dobrovský	38
1.5.3	Josef Jungmann	39
1.5.4	Obohacování odborné terminologie	40
1.5.5	Syntax češtiny za národního obrození	41
1.5.6	Původní poezie a próza	41
1.5.7	Situace češtiny za národního obrození	43
1.6	Od poloviny 19. století do r. 1918	44
1.6.1	Doplňování odborné terminologie	44
1.6.2	Rozvoj publicistického stylu	45
1.6.3	Rozvoj beletristického stylu	46
1.6.4	Purismus	46
1.6.5	Jan Gebauer	48
1.6.6	Internacionalizace slovní zásoby	48
1.7	Od r. 1918 do současnosti	50
1.7.1	Proměny funkčních stylů	50
1.7.2	Otázky spisovného jazyka	52
1.7.3	Čeština za socialismu	54
1.7.4	Čeština po r. 1989	58
2/	FONOLOGICKÝ VÝVOJ ČEŠTINY	
2.1	Praslovanské východisko českého fonologického vývoje	63
2.1.1	Vokály	63
2.1.2	Konsonanty	65
2.1.3	Vývoj diftongů se sonantami <i>r, l, m, n</i>	68
2.1.4	Stavba psl. slabiky	70
2.1.5	Přízvuk a intonace	72
2.2	Fonologické změny 10.—13. stol.	75
2.2.1	Stahování a jerové změny	75
2.2.2	Vývoj nazálních vokálů	84
2.2.3	Změny měkkých konsonantů	85
2.2.4	Vývoj slabičných likvid	88
2.2.5	Přehláska <i>ä > ě</i>	89
2.2.6	Vývoj veláry <i>g</i>	91
2.3	Fonologický vývoj od 14. stol.	93
2.3.1	Výchozí systém	93
2.3.2	Zánik konsonantické měkkostní korelace	94
2.3.3	Vliv zániku měkkostní korelace na systém vokálů	94
2.3.4	Další vývoj vokálu <i>y</i>	99

2.3.5	Monoftongizace <i>ie > í, uó > ú</i> a úžení <i>é > í</i>	100
2.3.6	Vývoj hlásky <i>v</i>	101
2.3.7	Změny pobočných slabik a slabikotvorných likvid	101
2.3.8	Protetické a hiátové konsonanty	103
2.3.9	Změny ve skupinách fonémů	104
2.3.10	Fonologický vývoj moravských a slezských nářečí od 14. stol.	107
2.4	Fonologické systémy nové češtiny	110
2.4.1	Rozdíly ve fonologické stavbě	110
2.4.2	Fonologický systém spisovné češtiny	112
2.4.3	Fonologický systém českých nářečí	116
2.4.4	Fonologické systémy hanáckých nářečí	117
2.4.5	Fonologický systém východomoravských nářečí	120
2.4.6	Lašská nářečí	122
2.4.7	Neutralizace znělosti v nářečí	124
3 /	MORFOLOGICKÝ VÝVOJ ČEŠTINY	
3.1	Morfologie praslovanského jazyka	129
3.1.1	Všeobecná charakteristika	129
3.1.2	Jména	130
3.1.3	Slovesa	136
3.2	Morfologické změny přechodného období	146
3.2.1	Význam stahování pro morfologii	146
3.2.2	Význam jerových změn pro morfologii	149
3.2.3	Míšení <i>o</i> -kmenů s <i>z</i> -kmeny	150
3.2.4	Vývoj slovesných tvarů	151
3.3	Morfologické změny historického období	152
3.3.1	Morfologický význam přehlásek	153
3.3.2	Morfologický význam ostatních hláskových změn 14.—15. stol. ...	157
3.3.3	Morfologický vývoj substantiv	161
3.3.4	Morfologický vývoj adjektiv	180
3.3.5	Morfologický vývoj zájmen	184
3.3.6	Morfologický vývoj číslovek	189
3.3.7	Morfologický vývoj slovesa	194
4 /	ZÁKLADNÍ LITERATURA	223
	PŘÍLOHA: VZORY STAROČESKÉ FLEXE 14. STOLETÍ	235
	Zkratky	269
	Resumé	271
	Rejstřík	273